

**MY TO
DOKÁŽEME
TADY!**

ARTHUR MILLER SMRT OBCHODNÍHO CESTUJÍCÍHO

PREMIÉRA 14. PROSINCE 2019
V DIVADLE ABC

PŘEKLAD

REŽIE

DRAMATURGIE

SCÉNA

KOSTÝMY

HUDBA

SVĚTELNÝ DESIGN

PROJEKCE

LUBA A RUDOLF PELLAROVÍ

MICHAL DOČEKAL

SIMONA PETRŮ

DAVID MAREK

ZUZANA BAMBUŠEK

KREJZKOVÁ

IVAN ACHER

JAN BENEŠ

FRANTIŠEK PECHÁČEK

OBSAZENÍ

WILLY LOMAN

LINDA

BIFF

HAPPY

CHARLEY

BERNARD

BEN

HOWARD WAGNER

SLEČNA FRANCISOVÁ

SLEČNA FORSYTHOVÁ

STANLEY

JENNY, LETTA

MIROSLAV DONUTIL

ZUZANA KRONEROVÁ

VIKTOR DVOŘÁK

MARTIN DONUTIL

JIŘÍ ŠTRÉBL

ALEŠ BÍLÍK

MILAN KAČMARČÍK

MICHAEL VYKUS

EVELLYN PACOLÁKOVÁ

SÁRA AFFAŠOVÁ

KRYŠTOF KRHOVJÁK

TEREZA SLÁMOVÁ

INSPICE
NÁPOVĚDA

RADEK JEŽIL
ZUZANA HYKYŠOVÁ

Šéf výpravy Adam Pitra. Manažer provozu Zbyněk Simčíšín. Zvuk Ladislav Chalupa, Michal Kazda a Petr Holý. Světla Jan Beneš a Michal Machač. Technika pod vedením jevištního mistra Ivana Jelínka. Rekvizity pod vedením Jany Vojáčkové. Garderoba pod vedením Miloslavy Faltové. Kostýmy vyrobila krejčovna Městských divadel pražských pod vedením Evy Duškové. Maskérna pod vedením Evy Hruškové. Fotograf inscenace Martin Špelda.

„Willy Loman není hlavní postavou. Hlavní postavou je jeho sen. Sen o úspěchu. Populáritě. Ocenění. Naplnění. Rodině jako z reklamy na životní pojištění. Ale Willy Loman sedí za volantem otřískaného auta. V rozpadajícím se domě s hypotékou a ledničkou na splátky. Jeho jízda čím dál složitějším světem se stává závodem o vlastní důstojnost. Millerova hra je requiem za sen jednoho obyčejného člověka, který se probouzí z třpytívého snu do nemilosrdného rána reality. Který zjišťuje, že na sklonku života dosáhl jedineho – pro všechny má větší cenu mrtvý než živý.“

NEJEN „AMERICKÝ“ SEN

Tvoří-li něco páteř amerického písemnictví, pak je to právě americký sen. Přestože definován bývá různě. Bud' jako ideály, hodnoty a společenské normy typu demokracie a stejná práva pro všechny, nebo materialisticky: jako příležitost ke společenskému vzestupu, jehož lze dosáhnout tvrdou prací. Americký sen provázel už první bílé osadníky, pro které znamenal náboženskou svobodu, i první občany Spojených států, kteří si pod ním představovali politickou nezávislost. Americký sen je živý dodnes, přestože většina současných občanů si jej spojuje spíše s pocitem vnitřního štěstí než s dobýváním hmotných statků. Je přesvědčena, že pokud chcete něčeho dosáhnout, nejdůležitější je tvrdá práce. Současně ale také významně roste počet těch, kteří se domnívají, že ani sebetvrdší práce vám úspěch nezaručí. A není divu. Z logiky amerického snu přece vyplývá, že se v realu nemůže splnit každému. Když k tomu ještě přidáme vnější faktory, obzvláště silné v případech jakékoli hospodářské či politické krize, rázem je zřejmé, že americký sen musí být pouze jeden velký mýtus. Mýtus, který je falešný a může být i životu nebezpečný.

„Říká se tomu americký sen, protože musíte spát, abyste tomu uvěřili.“

George Dennis Carlin – americký stand-up komik

SMRT OBCHODNÍHO CESTUJÍCÍHO

Hry Arthura Millera – tohoto „nepokořeného liberálního intelektuála“, „mistra sociální tragédie“ zvaného také „svědomí Ameriky“ – neztratily dodnes na aktuálnosti a kritické ostrosti. Tématem jeho rozsáhlého díla, které ovlivnilo nejen americké drama, ale celé moderní divadlo, se stala lidská existence. Podle mnohých je *Smrt obchodního cestujícího* jedna z nejlépe napsaných her 20. století. Jako první v historii získala všechna tři nejprestižnější divadelní ocenění: Pulitzerovu cenu za drama, cenu Tony i cenu newyorských kritiků. Vznikla za šest týdnů v malém domku v Connecticutu, který si Miller postavil vlastníma rukama. Dle jeho slov se psala téměř sama.

„Původně se hra jmenovala Uvnitř jeho hlavy. Ten název jsem chápal víceméně humorně, protože ona konkrétní hlava byla plná protimluvů... Představa obchodního cestujícího splývala s názorem, že v životě nic nepřichází potom, ale že vše v nás existuje naráz a současně. Že v lidské bytosti není žádná minulost, kterou je třeba posouvat kupředu. Tato bytost je v každém okamžiku vlastní minulostí a její přítomnost tvoří jediné to, co si dokáže na základě své minulosti uvědomit, procítit a podle čeho jedná.“

Arthur Miller

Podpora pro uvedení hry se sháněla mnohem hůř. Producenty odrazoval finální pesimistický název i specifické inscenační nároky. Děj totiž plynule přechází ze současnosti, již tvoří poslední hodiny života hlavního hrdiny, do jeho vzpomínek. Minulost se s přítomností prolíná a často funguje současně. Namísto objektivního realismu nastupuje realismus subjektivní – realismus zmatené mysli znaveného a stárnoucího obchodního cestujícího Willyho Lomana.

„Často se tvrdilo, že na samém dně krize zachránila Spojené státy před revolucí jen ochota Američanů obviňovat z krachu sebe a nikoli systém. Na hlavy neúspěšných otců

sedal poprašek viny a část z nich už nikdy nezískala svou ztracenou důstojnost a sebevědomí a pouze živořila až do konce. Už začátkem 30. let, rok nebo dva před krachem se v novinách psalo, že jen v New Yorku žije téměř sto tisíc lidí psychicky traumatizovaných tak, že už nikdy nebudou schopni pracovat. Nebyla to jen otázka nedostatku jídla, ztratili naději, iluze o životě a schopnost znovu uvěřit. Amerika znamenala naději a pro některé její krach znamenal zmar v tom nejhlubším slova smyslu.“

Arthur Miller

Drama se opírá o obraz rodiny náležející k nižší střední třídě, která pod vlivem reklamy podlehla konzumu. Otec Willy Loman zjevně není schopen dostát nárokům, jaké na něj americký sen klade, a vlastní nesplněná přání si promítá do budoucnosti svých dvou už dospělých synů – konformisty Happyho a rebela Biffa. I oni ale procházejí osobní krizí. Jejich matka Linda se ze všech sil snaží zadržet Willyho rozchod s realitou a následný pád. Willyho nenaplněný sen o životním úspěchu ve hře zrcadlí příběhy mužů, kteří na rozdíl od něj úspěchu dosáhli. Prvním je jeho bratr Ben, jehož životní osudy jsou pro Willyho takřka mytologickým příběhem úspěchu, založeném na odvaze a brilantním nápadu. Druhým mužem, který obstál, je pak soused Charley, tvrdě pracující, avšak empatický a relativně movitý realista. S každou další scénou je zřejmější, že Willy uvízl v pasti zoufalství, lži a iluzí. Jistě není náhodou, že k dobrovolnému odchodu ze světa použije automobil. Symbol americké mobility a také své celoživotní profese.

„Smrt Lomanův život nerehabilituje, v jistém smyslu je stejným fiaskem. A přece díváme-li se na ni prizmatem Lomanovy osobnosti a jejích možností, je to ve své sebeobětavosti a nezištnosti svého druhu hrdinský čin. Člověk, který v životě zkrachoval, vsadil do poslední hry jediný zbývající kapitál – holou existenci. Willy Loman zemřel smrtí obchodního cestujícího, který při svém posledním obchodu nečeká na provizi. Předvádí se drama Willyho Lomana, který založil celý svůj život na sebeklamu a tvrdší než zůstal slepý ke své malosti. Velké drama o malém člověku, který se minul s vlastním životem.“

Milan Lukeš

Režisér Mike Nichols, který roku 2012 znovu uvedl *Smrt obchodního cestujícího* na Broadwayi, ji nazval „ústřední americkou hrou“. Když měla roku 1949 premiéru, k některým otcům se musel přivolat lékař, protože nedokázali přestat plakat. Stejně emocionálně na hru reagovalo též publikum v Číně 80. let 20. století. Vzhledem k sociálně kritickému vyznění *Smrti obchodního cestujícího* bylo možné hru uvést i za železnou oponou. Deset let po americké premiéře se tak dočkala rovněž inscenace v pražském Národním divadle v režii Jaromíra Pleskota. Karel Höger se kvůli roli Willyho Lomana dokonce vzdal původně plánovaného Hamleta s odůvodněním, že chce ztvárnit postavu v současném dramatu. Jeho herecký výkon byl natolik přesvědčivý, že někteří diváci si prý „nebyli schopni pro pohnutí ani dojít po kabát do šatny“. V kontextu dramaturgie padesátých let, které dominoval povinný socialistický realismus, byla Pleskotova inscenace *Smrti obchodního cestujícího* naprosto přelomová i pro nastupující generaci dramatiků, včetně Václava Havla, který označil inscenaci za „strhující podívanou“. *Smrti obchodního cestujícího* se Národnímu divadlu podařilo úspěšně vstoupit do „zlatých šedesátých“. Pleskot svou režijní koncepci postavil na interpretaci Millerovy hry jako „příběhu donkichotského outsidera, malého člověka čelícího velkému světu“.

Drama o dravosti kapitalismu a dopadech volné soutěže na lidskou duši dávno překročilo hranice své vlasti a ukázalo divákům po celém světě odvrácenou tvář amerického snu v době, kdy ke Spojeným státům vzhlížel celý svět.

„Tragédie není archaickou záležitostí. A obyčejný člověk je pro moderního dramatika zrovna tak vhodnou postavou, jako byli dříve králové. Tragický pocit se totiž dostaví tehdy, když se ocitneme v blízkosti člověka, který je ochotný, bude-li to třeba, položit život, jen aby si zachoval jedinou věc – vědomí vlastní důstojnosti.“

Arthur Miller

AMERICKÝ SEN JE DONKICHOTSKÝ SEN

„Smrt obchodního cestujícího je příběhem člověka, který se nedokáže vymanit z průměrnosti, a to je nebezpečné trauma. Hrdina dramatu Smrt obchodního cestujícího Willy Loman ví o pionýrství svých dědů, sám ovšem žije život mizerného obchodního cestujícího. Zmítá se v této ambivalenci, v protichůdných pocitech. Rád by něco dokázal, ale jeho schopnosti jsou v rozporu s jeho představami o tom, čím by chtěl být. (...) Nedorozumění a pak i tragédie Lomanova života spočívá v rozdílu mezi představami a realitou, mezi iluzí a skutečností, přáním a schopnostmi. Do tohoto rozporu se vtěsňuje zklamání Willyho Lomana. A vtěsňuje se tam i Lomanova nenávisť vůči okolnímu světu, k jeho blízkým a sobě samému. Opravdu nekonečné jsou tragédie příliš ctižádostivých lidí, když zjistí, že se jejich ambice nikdy nenaplní.

Chtěl jsem popsat poměry a vztahy v běžné rodině a na tomto základě jsem chtěl zkoumat celospolečenské poměry. Špatným svědomím Willyho Lomana je jeho syn Biff, který je nemilosrdný i k dobrým vlastnostem otce. Přitom se nedá říct, že by se Loman-syn provinil vůči otci, dokonce ani to, že by Loman-syn neměl otce rád. A přece je mezi nimi bariéra, která se mění až v nenávisť, a ta bariéra byla vystavěna z cihel společenských předsudků, konvenční výchovy a uznávaných tradičních hodnot. Co ale Happy, druhý syn? Zdá se, že ho má otec raději, protože mu neodporuje. Jenomže ten mu neodporuje hlavně proto, že mu na otci nezáleží. Opětovaná deformace. (...)

Z hlediska konvenční morálky je Willy Loman takřka bezúhonný, ničím nenarušuje obraz průměrného Američana. Dokonce i jeho smrt je velice americká – odejde ze světa, aby mohl rodině zanechat životní pojistku. Kdybych já sám charakterizoval tuto hru, řekl bych (když se mi nechce dlouho přemýšlet), že je to příběh průměrného Američana, který si na rozdíl od jiných Američanů uvědomil, že je průměrný. Chtěl by, aby po něm něco zůstalo, něco velkého a velkolepého, ale zbude po něm pouze životní pojistka. V tom je ubohost celé Ameriky. (...)

Jak spolu věci navzájem souvisí? Jak mění prostředí vrozené vlastnosti člověka? A ještě těžší věc: jak by mohl tento člověk zase změnit svůj svět? To nebyly akademické otázky. Zprvu to nebyla ani literární a dramatická otázka. Byl to faktický problém, čemu věřit, aby mohl člověk dále žít. Má například člověk obdivovat úspěch? Nebo má člověk vždy odhalit tento úspěch jako iluzi, která je tu jen proto, aby jí něco rozbilo a úspěšného člověka zničilo a ponížilo? Je úspěch nemorální – když mnozí nejenže nemají na auto, ale ani na snídani? Čemu věřit? (...)

Nevěřil jsem, že je možné hovořit o člověku bez toho, že by se hovořilo o světě, ve kterém tento člověk žije, jak si vydělává na živobytí, jaký je, a to nejen doma či v posteli, ale i v práci. (...) Vždy jsem chápal tuto hru jako hrdinskou a později se mi zdála neuvěřitelná akademická obvinění, že Willy není ‚vhodnou postavou tragického hrdiny‘. Nechápal jsem, jak je možné měřit takové věci řecko-alžbětinskými poučkami, které přece nepočítají s placením pojistného, verandami a ventilátory. (...) Není možné vytvořit na jevišti pravdivě vykreslenou psychologickou osobnost, když nepochopíme společenské vztahy a jejich moc. Právě ty z ní dělají to, co je, a nedovolí jí být, čím není. Ryba je ve vodě a voda je v rybě. (...)

Měl jsem náboženství bez bohů, ale se silami bohům podobnými. Se silami hospodářských krizí a politických nevyhnutelností, které rozbíjely, trhaly, rozleptávaly a poznamenávaly všechno a každého, koho jsem spatřil. (...) Ve vzduchu bylo cítit nově se rodící impérium, možná hlavně proto, že jak jsem to já viděl, Evropa umírala či už byla mrtvá a já jsem chtěl před ty naše nové kapitány a naduté sebevědomé krále položit mrtvolu člověka, který v to jejich impérium věřil.“

Arthur Miller

„Naším největším nepřítelem je cynismus. Jakmile se z vás stane cynik, tak vás dostali.“
Ken Loach

AUTOR

ARTHUR MILLER
(1915–2005)

Jeden z největších amerických dramatiků 20. století se narodil dvěma německým židovským imigrantům na newyorském Manhattanu. Po zhroutilí burzy roku 1929 jeho otec, movitý výrobce dámských oděvů, zkrachoval a celá rodina se přestěhovala do nepoměrně chudšího Brooklynu. Mladý Arthur nepatřil k dobrým studentům a ani moc nečetl, dokud jednou v metru omylem nesáhl po Dostojevského *Bratřech Karamazových*, mysllel si totiž, že je to detektivka. Na Michiganskou univerzitu se dostal až na druhý pokus. Tehdy napsal i svoji první hru *Žádný viník*, za kterou vyhrál stipendijní cenu Avery Hopwooda. S obavami sledoval vzestup fašismu v Evropě, do armády sice nenastoupil kvůli zranění ze sportu, ale jezdil jako reportér po výcvikových táborech a své dojmy shrnul do svazku nazvaného *Situace: normální*. Od konce druhé světové války se už živil výhradně psaním. Jeho prvním světovým úspěchem bylo drama *Všichni moji synové* (1947). Následovala zásadní hra *Smrt obchodního cestujícího* (1949), za kterou dostal Pulitzerovu cenu. Když začal za studené války senátor McCarthy hystericky pátrat po komunistech, kteří by mohli infiltrovat Ameriku, přichází Miller s historickým dramatem *Zkouška ohněm*, česky známým také jako *Hrdelní pře* či *Čarodějky ze Salemu*. Inspiroval se procesy s údajnými čarodějnicemi ze 17. století a na jednání soudního tribunálu v americkém Salemu vystavěl paralelu s Vyborem pro vyšetřování neamerické činnosti, s nímž měl osobní zkušenost. O svých názorech tam hovořil naprosto otevřeně, odmítl ale udat jakékoli jiné jméno a byl nařčen z pohrdání Kongresem a odsouzen. Média věnovala jeho případu výjimečnou pozornost i proto, že roku 1956 uzavřel obrýlený intelektuál sňatek s bohiní sexu Marilyn Monroe. Napsal pro ni i scénář k filmu *Mustangové*. Jejich vztah se však brzy rozpadl a s rozvodem se Miller vyrovnal v dramatu *Po pádu*. Třetí manželství uzavřel s fotografkou Inge Moratovou. V dramatu *Incident ve Vichy* pak zkoumal povahu nacismu, antisemitismu i otázku hodnoty lidského života. V českém kontextu je třeba zmínit hru *Strop v arcibiskupském paláci*.

Třebaže Miller nespécifikuje, do jakého města je zasazena, lze se důvodně domnívat, že je to Praha. Už proto, že hlavní hrdina – spisovatel volící mezi exilem a vězením – nápadně připomíná prvního československého polistopadového prezidenta. I když odvolací soud v roce 1958 Millerovo odsouzení zrušil, trauma z křivého obvinění provázelo dramatika celý život. Miller byl velmi politicky aktivní a jako předseda mezinárodního PEN klubu se zasazoval o propuštění disidentů po celém světě, včetně komunistického Československa.

TVŮRCI

MICHAL DOČEKAL

Vystudoval režii na DAMU, poté absolvoval stáž na University of London, Queen Mary and Westfield College. V letech 1991–1994 byl režisérem Divadelního spolku Kašpar, v období 1994–2002 vytvářel jako režisér a umělecký šéf novou podobu pražského divadla Komedie (Divadlo roku 1996, Cena Alfréda Radoka). Mezi roky 2002 a 2015 byl uměleckým šéfem Činohry Národního divadla, další dva roky jejím ředitelem. V roce 2011 byl zvolen členem řídicího výboru Unie evropských divadel (UTE), která aktuálně sdružuje 21 významných divadel napříč celou Evropou; od roku 2015 zastává funkci prezidenta této organizace. Pravidelně režíruje na zahraničních scénách (budapešťský Vígszínház, Maďarské státní divadlo v Kluži, bukurešťské Teatrul Bulandra, bratislavská Aréna, Slovenské národní divadlo). Jeho inscenace obdržely řadu ocenění a byly pozvány na mezinárodní festivaly, například Divadlo Plzeň, POSZT v Pécsi, Interferences v Kluži, Festival národních divadel ve Varšavě, MESS v Sarajevu, Festival Iberoamericano de Teatro v Bogotě ad. Nyní je režisérem a uměleckým šéfem MDP. Za režii inscenace *Andělé v Americe* byl v roce 2019 nominován na Cenu Divadelních novin.

SIMONA PETRŮ

Jako dramaturgyně začínala v brněnském Divadle v 7 a půl. Poté byla dramaturgyní v Divadle Husa na provázku a hostovala na

mnoha dalších scénách. Je autorkou divadelních her *Mašíni – cestou samurajů*, *Zasnoubené se smrtí*, *Marx Bros* (HaDivadlo), *Tichý Tarzan a PŠT!* (Divadlo Husa na provázku), *Medvědi* (Klicperovo divadlo), *Mileniny recepty* (Studio Hrdinů), *Věra* (ND Brno) aj. Spolupracovala např. s režiséry M. T. Růžičkou, A. Petrželkovou, K. Polívkovou, J. A. Pitínským, V. Morávkem. V Městských divadlech pražských má za sebou dramaturgii inscenace *Andělé v Americe* režiséra M. Dočekala a *Sláva a pád krále Otakara* režiséra M. Háby.

DAVID MAREK

Absolvent katedry scénografie DAMU, pracoval v řadě českých, moravských i slezských divadel, pro něž vytvořil více než osmdesát scénických výprav. Stěžejní je pro něj mj. spolupráce s režisérem M. Dočekalem (např. *Čekání na Godota*, *Revizor*, *Richard III.* v ND, *Sen noci svatojánské*, *Král Lear*, *Tři sestry* v divadle Komedie, *Bloud* v DJKT v Plzni). Dále spolupracoval s režiséry H. Burešovou, E. McLarenem, J. Šiktancovou, R. Lipusem, J. Deákem, J. Hřebejkem, A. Goldflamem ad. Za scénografii k inscenacím *Cyrano z Bergeracu* a *Lakomec* byl nominován na Cenu Alfréda Radoka. Byl kurátorem české expozice Pražského Quadriennale 2003. V posledním desetiletí se věnuje také architektonické tvorbě a interiérovému designu.

ZUZANA BAMBUŠEK KREJZKOVÁ

Absolvovala SPŠT v Brně a Školský ústav uměleckých řemesel v Praze. V roce 1994 přešla s režisérem P. Léblem do Divadla Na zábradlí. Od téhož roku začala spolupracovat s režisérem J. Pokorným. Navrhovala kostýmy mj. pro D. Czesanyho, M. Langa, J. Bornu, V. Morávka a H. Burešovou. Scénograficky se podílela na inscenacích alternativního lounského Multiprostoru. Dále se podílí na projektech svého muže M. Bambuška. Od roku 1996 soustavně spolupracuje s režisérem M. Dočekalem – v divadle Komedie, v opeře v Plzni, v činohře ND. V Opeře ND a v ND moravskoslezském v Ostravě spolupracovala s režisérem J. Nekvasilem. V MDP se v jejích kostýmech hrají *Andělé v Americe* v režii M. Dočekala. Pracuje také pro film a televizi. Za

kostýmy do filmů B. Slámy a M. Samira byla několikrát nominována na cenu Český lev.

IVAN ACHER

Tesař, lesní dělník, studovaný výtvarník a se štěstím nevystudovaný hudebník a skladatel. Od roku 2002 spolupracuje s Agon Orchestra, byl dvorním skladatelem D. Jařaba a D. D. Pařízka v Pražském komorním divadle (divadlo Komedie), pravidelně spolupracuje s taneční skupinou Lenka Vagnerová & Company. Byl nominován na cenu České filmové kritiky, Českého lva, Cenu české divadelní kritiky, Cenu Alfréda Radoka a Cenu DOSKY. Podepsán je pod hudbou k inscenacím Národního divadla v Praze, Bratislavě a Brně a mnoha dalších českých a evropských divadel. Vytvořil hudbu k několika desítkám dokumentů a filmů. Za původní operu *Sternenhoch* získal Cenu divadelní kritiky za rok 2018 v kategorii Hudba roku a stal se i absolutním vítězem v počtu nominací.

JAN BENEŠ

Světelný designér, choreograf a tanečník. Absolvoval konzervatoř Duncan Centre v Praze a Laban Centre v Londýně. Svou kariéru začal jako technik a tanečník s mezinárodní taneční skupinou DEJA DONNE pod vedením L. Flory a S. Sandroniho. Jako světelný designér spolupracoval například s NANOHACH (CZ), Mamacallas (FR/CZ), Scottish Dance Theatre (UK), Adriatik uvádí (CZ), divadlo Alfred ve dvoře (CZ), Sumako Koseki (JPN/FR), Cristina Maldonado (MEX), Simone Sandroni (IT), Karen Foss (NOR), Iona Mona Popovici (ROM), Vojta Švejda (CZ), Barbora Látalová (CZ). Od roku 2005 organizuje hitparádu pohybového divadla Domáci úkoly z pilnosti. S režisérem M. Dočekalem spolupracoval v MDP na úspěšných představeních *Andělé v Americe* a *Romeo a Julie*.

FRANTIŠEK PECHÁČEK

Patří mezi významné osobnosti české vizuální scény. Specializuje se na 2D a 3D grafiku – animaci, tvorbu generovaného virtuálního prostředí. Mezi jeho speciality

patří videoprojekce a videomapping budov a prostředí. Podílel se na tvorbě vizuálu scény divadelních představení v ND. Dále spolupracoval například na videoprojektích inscenací v Divadle na Vinohradech, ND moravskoslezského v Ostravě nebo divadla komedie Vígszínház v Budapešti. Je členem uskupení BLACK DIVISION. Podílel se na realizaci mappingu budovy ROXY/NoD v rámci prvních oslav založení klubu a objevil se tak po boku jmen světových hudebních hvězd jako Morcheeba, Andy C nebo Everlast. V témže roce získalo uskupení první ocenění za mapping budovy na zlínském festivalu MASKA.

LUBA A RUDOLF PELLAROVÍ

Divadelníci, herci, překladatelé z angličtiny a němčiny. Většinu děl podepisovali společně. Zaměřovali se především na moderní americkou i anglickou prózu (W. Faulkner, E. Hemingway, B. Malamud, J. D. Salinger, J. Updike, P. Roth) a na divadelní hry (T. Williams, A. Miller, J. Updike, E. Albee). Zasloužili se o to, že ani v nejmizernějších dobách český čtenář, divák a posluchač neztrácel kontakt se světovou kulturou.

HERCI

MIROSLAV DONUTIL

Když absolvoval v roce 1973 studia herectví na JAMU v Brně, měl za sebou už dlouhou spolupráci s Divadlem na provázku, a proto i své první angažmá získal v tomto divadle. Brzy se stal jeho předním členem a do paměti diváků se zapsal mimo jiné rolí Nikoly Šuhaje v divadelním i filmovém zpracování *Balady pro banditu*. V letech 1990–2013 byl členem Činohry Národního divadla, kde ztvárnil desítky rolí (*Strýček Váňa*, *Kazimír a Karolína*, *Jak se vám líbí*, *Višňový sad*, *Sen noci svatojánské*, *Mistr a Markétka*, *Komik*, *Figarova svatba*, *Revizor*, *Věc Makropulos*, *Naši furianti* aj.). V roce 2016 naposledy ztvárnil Truffaldina v Goldoniho *Sluhovi dvou pánů* na jevišti ND. Popularitu si získal především desítkami televizních a filmových rolí, patří mezi nejoblíbenější české herce, o čemž svědčí umístění v anketě

televizních diváků TýTý i další ocenění (Český lev). Hrál například ve filmech *Pelíšky*, *Želary*, *Román pro ženy*, *Román pro muže*. Nezapomenutelné jsou jeho role v komediích *Tankový prapor*, *Černí baroni*, *Dědictví aneb Kurvahošitnutág*. Za svůj výkon ve filmu *Pasti, pasti, pastičky* získal Českého lva a za roli Miroslava Norbachera ve filmu režiséra V. Morávka *Nuda v Brně* (2003) byl nominován na Českého lva za nejlepší mužský herecký výkon ve vedlejší roli.

ZUZANA KRONEROVÁ

Absolventka VŠMU v Bratislavě. Působila v Trnavském divadle a ve Slovenském národním divadle. Od založení Divadla Astorka v Bratislavě je jeho stálou členkou. Zahrála si tam např. v inscenacích *Rómeo a Júlia*, *Tichý Don* nebo *Pred odchodom na odpočinek*. Hostuje též na českých divadelních scénách, v ND v Praze si zahrála např. v inscenaci *Markéta Lazarová* a vystupovala rovněž v pražském Café teatr Černá labuť. Od poloviny 90. let se začala pravidelně objevovat v českých filmech (např. *Lea*, *Pupendo*, *Štěstí*, *Václav*, *Čtyři slunce*, *Andělé všedního dne*). Za roli ve filmu *Divoké včely* získala v roce 2001 Českého lva za vedlejší herecký výkon. Nominována byla i za filmy *Venkovský učitel*, *Habermannův mlýn*, *Domácí péče* a *Rudý kapitán*. Za roli ve filmu *Bába z ledu* získala Českého lva za nejlepší herecký výkon v hlavní ženské roli. Pracuje v dabingu i v rozhlase, věnuje se zpěvu, především šansonům. Je též pedagožkou na VŠMU v Bratislavě.

VIKTOR DVOŘÁK

Po absolvování DAMU nastoupil do angažmá v Moravském divadle Olomouc, kde se představil nejen na velké tradiční scéně, ale také v alternativním Studiu Hořící žirafy spjatém s osobností D. Drábka. Po třech letech odešel do ostravského Divadla Petra Bezruče. Od roku 2009 je členem souboru MDP, kde dosud ztvárnil více než dvě desítky rolí (např. Robert v Mayenburgově hře *Perplex* nebo Nick v Albeeho *Kdo se bojí Virginie Woolfově?*). Dlouhodobě spolupracuje s divadelní společností Aqualung a pohybovým divadlem Veselé skoky. Divákům je dobře známý také

z televizní obrazovky. V roce 2019 získal Thálii v kategorii Činohra muži za roli Louise Aronsona ve hře *Andělé v Americe*.

MARTIN DONUTIL

Vystudoval hudebně-dramatický obor na pražské konzervatoři. Absolvoval rolemi v inscenaci Schnitzlerova *Reje* (2011). Od sezony 2011/12 byl členem souboru brněnského Divadla Husa na provázku, kam jej přivedl tehdejší umělecký šéf V. Morávek. S ním spolupracoval například na inscenacích *Amadeus* či *Leoš*. Setkal se tam mj. i s J. Mikuláškem (*Doktor Faustus*, *Višňový sad*), J. A. Pitínským (*Uršula*) a v posledních letech s M. Dočkalem (*Dynastie / Lehman Brothers*, hlavní role v adaptaci *Kafkovy Ameriky*). Od roku 2018 je členem souboru MDP. Výrazné role zde má v Dočkalových inscenacích *Andělé v Americe* a *Romeo a Julie*. Hlavní roli hraje v *Žebrácké opeře* D. Radoka. Vedle práce v divadle účinkuje i v televizi a filmu, hlavní roli ztvárnil například v seriálu *Četníci z Luhačovic*.

JIŘÍ ŠTRÉBL

Hereckou dráhu začal v A studiu Rubín. Později se stal členem vznikajícího spolku Kašpar, s nímž hrál v Rokoku a v Celetné, posléze přešel se skupinou M. Dočekala do divadla Komedie. Po odchodu Dočekala do Národního divadla zůstal na volné noze, do Komedie se poté vrátil díky J. Nebeskému a inscenaci *Kanibalové* a stal se jedním z výrazných protagonistů éry D. D. Pařízka (*Utrpení knížete Sternenhocha*, *Světánápravce*, *Vodičkova–Lazarská* aj.). Hostoval také například v Činohře Národního divadla, Spitfire Company nebo v Divadle Na zábradlí, pravidelně spolupracoval s Divadelním studiem Továrna. Diváci jej znají například ze Špačkova filmu *Pouta*, Jařabova *Hlava–ruce–srdce* či z televizních seriálů *Redakce*, *Kriminálka Anděl* a *Ullice*. V angažmá v MDP je od roku 2019. Diváci jej mohou vidět jako Kapuleta v inscenaci M. Dočekala *Romeo a Julie* nebo v inscenaci M. Háby *Sláva a pád krále Otakara*.

MILAN KAČMARČÍK

Vystudoval ostravskou konzervatoř a už od druhého ročníku hostoval v Divadle Petra Bezručce. Ve čtvrtém ročníku dostal nabídku na angažmá do Národního divadla moravskoslezského. Po vojenské základní službě odešel k Bezručům za svým oblíbeným režisérem J. Janíkem. V obou divadlech dostal velmi zajímavé role (mj. Romeo, Roberto Zucco, Orestes, Radúz, Jan Ratkin, Tuzenbach, Julien Sorel a Blanche v *Tramvaji do stanice Touha*). Se svou ženou Apolenou Veldovou odešel roku 2002 do angažmá v pražském Švandově divadle (*Čas katů*, *Vojcek*, *Maškaráda*, *Měsíc na vsi*). Průběžně hostoval v Městském divadle v Mostě, Mladé Boleslavi, v Jihočeském divadle v Českých Budějovicích, ve Strašnickém divadle či Na Fidlovačce. Členem souboru MDP je od roku 2016 (*Evžen Oněgin*, *Neviditelný*, *Romeo a Julie*, *Žebrácká opera*).

ALEŠ BÍLÍK

Vystudoval činoherní herectví na pražské DAMU. Během studia se zapojil do pohybového inscenačního projektu *Muži A*. Laštovkové Stodolové a tvůrčího dua SKUTR, spolupracoval také se sdružením Tygr v tísni. Hostoval v Národním divadle a v Městském divadle v Mladé Boleslavi. V letech 2013–2015 byl členem činohry Národního divadla moravskoslezského v Ostravě, kde si zahrál mj. *Lysandra ve Snu noci svatojánské* nebo *Tristana v Tristanovi a Isoldě*. Má za sebou účinkování ve více než desítky filmových a televizních projektů (*Křížáček*, *Atentát*, *Všechny moje lásky*). Hlavní mužskou postavu si zahrál v pohádce *Řachanda*. V Městských divadlech pražských působí od roku 2016. Výrazné role má v inscenacích *Idiot*, *Evžen Oněgin*, *Romeo a Julie* či *Sláva a pád krále Otakara*.

EVELLYN PACOLÁKOVÁ

Po studiích na JAMU v Brně nastoupila do angažmá v olomoucké činohře, kde se brzy stala výraznou členkou souboru a ztvárnila tu řadu krásných rolí (Mahulenu ve hře *Radúz a Mahulena*, Katynku v *Katynce z Heilbronn*u, Tat'ánu v *Evženu Oněginovi*, Markétku v obou dílech Goetheho *Fausta*). O jejím výrazném

hereckém talentu svědčí Ceny za nejlepší výkon sezony 2000/2001, sezony 2003/2004 a především Cena Thálie 2005 pro mladého činoherce do 33 let. Rozhodující vliv na její herecké zrání měl režisér P. Gábor. Od roku 2008 je v angažmá v Městských divadlech pražských. S režisérem M. Dočkalem se setkala už při oceňované inscenaci *Andělé v Americe*.

MICHAEL VYKUS

Absolvoval Pražskou konzervatoř rolí Cosima v inscenaci *Baron ve větvích*. Už v době studia hostoval v Divadle na Vinohradech (*Caesar*) a v Městském divadle Most, kam nastoupil v září 2014 do angažmá. Zde účinkoval především v komediálních a muzikálových rolích (*Zpívání v dešti*, *Hvězdy na vrbě*, *Postřižiny*). V září 2015 nastoupil do Jihočeského divadla České Budějovice, kde do konce roku 2015 stihnul dvě premiéry – komorní adaptaci Tolstého *Kreutzerovy sonáty* a světovou premiéru hry M. Vačkáře *Archa naděje*. V lednu 2016 nastoupil do Městských divadel pražských. Výraznou činoherní i pěveckou roli má např. v komorním muzikálu Davida Bowieho *Lazarus*.

KRYŠTOF KRHOVJÁK

Vystudoval módní návrhářství ve Frýdku-Místku. Studia herectví na KALD DAMU, pod vedením J. Mikuláška a D. Viceníkové, absolvoval rolí koktavého Vaška v autorské inscenaci *Prodaná nevěsta na prknech Proza-tímního*, *Stavovského a Národního divadla v letech 1868 až 2018* v režii P. Erbese a B. Jedínáka. Od začátku studií na DAMU spolupracuje s divadelním souborem Tygr v tísni ve Vile Štvanice. Dále hostuje v divadle D21 v titulní roli inscenace *Utrpení mladého Werthera* režiséra J. Šmída. V MDP jej mohou diváci vidět v inscenacích *Revizor* D. Drábka, *Romeo a Julie* M. Dočekala a *Vladař* A. Klímešové. Členem souboru MDP je od sezony 2019/2020.

SÁRA AFFAŠOVÁ

Vystudovala herectví na pražské DAMU. Absolvovala rolemi v divadle DISK (F. Bruckner:

Choroby mládí, E. Hostovský: *Cizinec hledá byt*, F. Zeller: *Rozhovory s astronauty*) v režii T. Loužného, B. Maškové a Z. Burianové. Hraje také v seriálu *Rapl a Ullice*. V MDP účinkuje v inscenaci *Neviditelný* režiséra M. Františáka. Členkou souboru MDP je od sezony 2019/2020.

TEREZA SLÁMOVÁ

Absolventka oboru činoherní herectví brněnské JAMU. Spolupracovala s Divadlem Husa na provázku, HaDivadlem, NdB a Buranteatrem (*Ó, Brno!* režiséra D. Gombára, *Rozbitý džbán* režiséra M. Františáka). Do roku 2019 byla členkou souboru Horáckého divadla v Jihlavě (hlavní role v inscenaci *R / A / C / E / K* D. Jurčové, *Zapomenuté světlo* a *Tisícročná včela* M. T. Růžičky, *Žebrácká opera* M. Langa). Účinkovala také v televizních a filmových snímcích *Sebemilene*c F. Renče, *Četníci z Luhačovic* nebo *Cornelia*.

ARTHUR MILLER
SMRT OBCHODNÍHO CESTUJÍCÍHO

Sedmá premiéra sezony 2019/20.
Program k inscenaci vydávají Městská divadla pražská.
Ředitel Daniel Příbyl.
Umělecký šéf Michal Dočekal.
Zřizovatelem je Magistrát hlavního města Prahy.
Program připravila Simona Petrů.
Grafická úprava Riana Št'áhlavská.

 bnt attorneys
in CEE

VŠECHNO BUDE ZASE DOBŘÍ!

PRAHA
PRAGUE
PRAGA
PRAG

ABC MĚSTSKÁ
DIVADLA
PRAŽSKÁ KOMEDIEROKOKO